

DÉLMAGYARORSZÁG

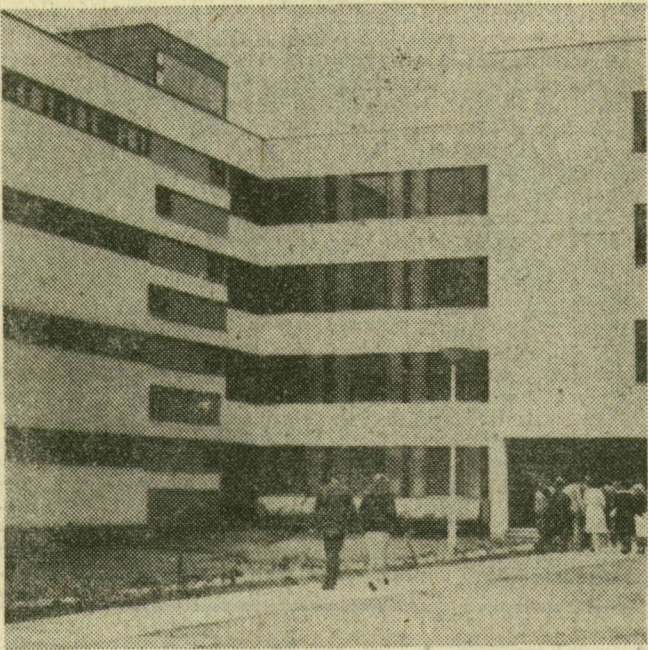
AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Átadták az ópusztaszeri szociális otthon új pavilonját

Kellemes környezetben, árnyas parkban, a már meglevő, húsz esztendő óta egészségügyi, szociális célokat szolgáló épület közvetlen folytatásaként épült fel Ópusztaszeren a szociális otthon új, négyszintes, 150 férőhelyes pavilonja. A külsőre is igen tetszetős, praktikus elrendezésű, korszerűen, ízlésesen berendezett épületet Darvas Imre (CSOMITERV) tervezte. A kivitelezési munkálatokat a Csongrád megyei Tanács Építőipari Vállalat végezte.

Az új létesítményt tegnap, szombaton délelőtt adták át rendeltetésének. Az avatóünnepségen dr. Rózsa József megyei főorvos köszöntötte a megye és a járás állam- és pártvezetését, a társadalmi szervezetek képviselőit. Részt vett az összejövetelen dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára és Szabó Sándor, a megyei tanács elnöke, dr. Somogyi Ferenc, a szegedi járási pártbizottság első titkára is. Az Egészségügyi Minisztérium képviselőjében megjelent dr. Völgyi Lajos főosztályvezető.

Avató beszédet dr. Szabó G. László, a megyei tanács általános elnökhelyettese mondott. Bevezetőjében hangsúlyozta: „A szocialista társadalom építését vezérlő eszméket mélyeséges humanizmus az emberekről való mindenoldalú gondoskodás, az emberek felemelkedésének, tehetségük, tudásuk mind teljesebb kibontakoztatásának elősegítése jellemzi... A szocialista humanizmus lényege különösen szemléletes módon fejeződik ki a szociális gondoskodás területén, amikor olyan emberekkel kell foglalkozni, akik leggyakrabban önhibájukon kívül élnek a társadalom többi tagjánál hátrányosabb körülmények között, és az esetek többségében képtelenek önmagukon segíteni.” Ezután a szociális ellátás megyei helyzetével foglalkozott az előadó. Emlékeztetve, hogy Csongrád megyében közel 94

Molnár József felvétele
Az ópusztaszeri szociális otthon új pavilonja

ezer 60 éven felüli ember él, közülük 16 ezren tanyán. Jó részük magányosan, közel hozzátartozók nélkül. A különböző okok miatt súlyos rokkantnak tekinthetők száma 8-9 ezerre tehető. Ebből is kitévés, hogy az egymástól nagyon is különböző egészségi állapotú és szociális helyzetű emberek részére differenciált szociális ellátást kell biztosítanunk. A szociális gondoskodás különböző változatainak ismertetése után a megyei tanács elnökhelyettese így folytatta: „Egyik nyomasztó gondunk volt az ideg- vagy elmebetegségük folytán önálló életvitelre képtelenné vált emberek szociális otthoni elhelyezése. Erre a célra eddig csupán 242 férőhely áll rendelkezésünkre. E gond enyhítését szolgálja a most elkészült 150 férőhelyes pavilon.”

A négy-, két- és egyágyas szobákból, korszerű orvosi rendelőből, kiszolgálóhelyiségekből álló épületet —

nem hiányzik a presszó, a fodrászhelyiség sem — Szabó G. László adta át rendeltetésének. Jelképesen dr. Baló Károly, az ópusztaszeri szociális otthon igazgatója vette át az új, több mint 35 millió forint költséggel tető alá hozott intézményt.

A résztvevők ezután megtekintették az épületet. Kellemes benyomásaikat csak fokozta az a tudat, hogy az elkövetkező esztendőben még tovább javulnak a szociális gondoskodás feltételei a megyében. Szegeden 120 férőhelyes szociális otthon kialakítását és 110 személyes garzonház építését tervezik. Hódmezővásárhelyen ugyancsak szociális otthon — 200 férőhelyes — épül a jövőben.

Városrekonstrukció Szegeden

Tények, célok, gondok

Nem újdonság, de mégis Szeged VI. ötéves tervének slágere a városrekonstrukció. Korábban is sokat cikkezünk erről a témáról, ám a jövőben még jobban a közérdeklődés reflektorfényébe kerül ez a kérdés. Az ok egyszerű: míg az V. ötéves tervben 838 millió forintot költött a város lakóház-felújításra, addig a VI. ötéves tervidőszakban 1,2 milliárd forint az előirányzott összeg. Ha a pénzt átszámítjuk lakásra, azt jelenti, hogy 1985-ig 2337 kicsinosított összkomfortos otthonba költözhetnek be vagy vissza az új és régi lakók.

E néhány adat is sejteti, hogy a városépítésben egy jelentősebb változás időszakát éljük át. Ennek előszelét már korábban is érezték a kivitelező vállalatok szövetkezetek. Hiszen új feladatokat kellett elvégezni, néha egészen új szervezeti formák között már az elmúlt években is. De hogy a változás méreteit érzékeltessük, példaként megemlítem, hogy a hőmezővásárhelyi székhelyű CSOMIÉP vállalat vezetői régebben gondolni sem mertek arra, hogy a 80-as években feladataiknak nagyobb része, termelésük 60 százaléka szegedi lesz. Az áttérés sem vidékünkön, sem országunkban nem megy zökkenő nélkül.

Eztizedeken keresztül mellékes feladat volt a felújítás, és szinte mindegyik vállalat, kivitelező az új házak felhúzására rendezkedett be. A mostani gond: mit csináljanak a felduzzasztott alapozó részlegekkel, milyen fejadatot adjanak a kubikosoknak, és honnan vegyék nek annyi kőművest, villanyszerelőt, ácsot, akikre

nagy szükség lenne. Ám a tervezőknek is sok újdonságot hozott a rekonstrukció. A CSOMITERV mérnökei közül sokan több napot töltöttek a levéltárban, amíg feltérképezik egy-egy öreg épület tikkát. Mert nem mindegy, hogy a 80-100 éves öreg házak hogyan és mikor kapják az erősítő injekciókat. Sok meglepetést okoznak a patinás házak. Menet közben hányszor elhangzik a kényszerű megállj, és az előre nem látott bukkanók évekkal meghosszabbítják a jól indult kivitelezést is. (Persze a nagyarányú munka eredménye az V. ötéves tervben 1271 felújított lakás volt.) Azonban a siker mellett nem szabad szó nélkül elmenni, hogy az építők szervezeteik és különböző okok miatt nem úgy haladnak, ahogy kellene.

Talán kevesen tudják, mennyire gazdaságos a régi épületek felöltöztetése. Nem lehet vitás, hogy a rekonstrukcióra költött milliók nem a kidobott pénzék közé sorolhatók. Egy lakás felújítása átlagosan 800 ezer forintba kerül. Ám ha hozzávesszük, hogy egy fillért sem kell költeni az infrastruktúrára, víz-, gázvezeték lefektetésére, tüzelék építésére, akkor sokkal olcsóbb egy felújított régi otthon, mint egy új lakás a lakótelepen. Nem szólva arról, hogy így módon megőrizzük a régi városképet. És szerte a világon a 70-es években uralkodó városépítési irányzattá vált a belváros hangulatos légkörének átmentése a betonelemek korszakába.

A Nagykörúton belül azonban nemcsak a régi házak kapnak csinos ruhát,

hanem újak is épülnek. Az elmúlt három évtized alatt a Belvárosban több mint hétezer új lakásba költözhettek a szegediek. Ha összeadjuk, mi mennyibe kerül, a költség biztosan eléri a 4 milliárd forintot, ami körülbelül egy közepes nagyságú új városrész ára. Természetesen a Belváros fejlesztését nem lehet összehasonlítani a lakótelepekével. Sokféle érdekesség felbukkan, ilyen például a folyamatos építkezés. Egy-egy ház idős lakója szinte csak arra emlékszik, hogy körülötte évtizedek óta építkeznek. Ám a folyamatos építkezés sokszínű arcot ad egy-egy tömbnek. A szakaszos rekonstrukció történelmileg is tagoltta teszi a városképet. Ebben az esetben mondhatjuk, a falak jól tükrözik az idő múlását is. Azonban gyakran szóvá tessük a honpolgárok, a szakemberek akárcsak a felújításnál, a tömbök, foghíjak beépítése is lehetne gyorsabb. Például a Nemestakács utca környékén közel tizenöt éve építkeznek, és még máig sem fejeződött be a tömbrekonstrukció. Egy-két évig biztos találnak munkát még ott a kőművesek. A nagyobb tempó, a gyorsabb ütem miatt időközben többféle újítást vezettek be. Például meghonosított a feszített acélszerkezetes építési eljárást. Ezenkívül sorolni lehetne néhány olyan dolgot, ami a szakembereket biztosan lelkesíti, reményeket kelt, de végül is nem pótolja a kivitelezői kapacitást.

A tíz évvel ezelőtti gondok sajnos, konzerválódtak, a 80-as évek elejére is. Korábban is ugyanazt írhattuk, mint napjainkban, a rekonstrukcióhoz hiányoznak a sajtósan gépesített, a kis területen gyorsan és szívesen dolgozó kivitelezők. Néhány évvel ezelőtt a rekonstrukcióért felelős szakemberek azért lelkesedtek, mert talán a CSOMIÉP az öntött technológiával meggyorsítja a Belváros fejlesztését. Napjainkban azonban a kis és közepes vállalatok erejét szinte teljesen lekötö a lakóházfelújítás. A DELEP pedig folytatja az új városrészek bővítését. A tervezők, szakemberek azonban egyre többet beszélnek a sima panel belvárosi meghonosításáról, ami természetesen esztétikailag és egyéb tulajdonságaival talán alkalmas lesz arra, hogy felhasználják a rekonstrukciónál. Ha visszatekintünk régi sakkönyvekben, leírásokban, ugyanazt veszem észre, mint korunkban. Nagypáink is ugyanilyen türelmetlenséggel, sietséggel remélték és követelték a városépítés gyors folytatását, mint mi. Aztán az idő és a technika mindig kedvező választ adott a régi kérdésre és szükségre. Remélhetőleg ez esetben sem lesz másképp a belvárosi rekonstrukciónál a 80-as években.

Halász Miklós

Ünnepeltek Tápén

Harmincéves a Háziipari Szövetkezet

Három, jól elválasztható évtizedet említett a tegnapi ünnepi küldöttgyűlésen Bernula Mihály, a Tápéi Háziipari Szövetkezet elnöke. Az elsősben alakult, a másodikban elindult és a harmadikban szinte világhírnévre tett szert a szövetkezet. Egy ház, egy istálló és hatalmas sár volt induláskor. Mostanra kilenc megye 127 helyén, csaknem 200 millió forint értékű munkát mondhat magának a szövetkezet közössége. Kétszázan dolgoznak a közös üzemben, több mint kétezeren pedig otthonukban. Előbb csak gyékényből, sásból és szalmából készítették áruikat a tápaiak, ez időre már megtalálható a vasváz és az autóülésre való huzat is a termékeik között. A változó piaci igények kényszerítették a hagyományostól eltérő profil bevezetését.

A szövetkezet igazi erőssége, mint általában a bedolgozókat foglalkoztató más üzemeké —, hogy az emberek keze ügyességére alapozza a termelést. A jól, ötletesen elkészített portékáért megadják a vevők az árat. Akkor is ezt valljuk — hangsúlyozta az elnök —, ha

most az olcsóbb, de minőségében rosszabb termékek uralják a nyugati piacokat. A tápaiak gyékényei, szatyrai, szőnyegek, szóttesei a belga, a holland és a nyugatnémet kereskedőknél találtak gazdára, a szalmából készült termékekre pedig a franciák voltak a vevők. Mondhatni jó vevők, mert eddig még nem tudtak eleget szállítani nekik. Mindez elsősorban a jól szervezett, pontos munkának és a megbízható segítőknek köszönhető. Ami természetesen nem megy könnyen, mert Győrtől Debrecenig nagyon sokat kell autózniuk az összekötőknek, hogy a megrendelt anyag és az elkészített áru időben a rendeltetési helyére kerüljön.

A harminc év eredményeinek rövid áttekintése módot adott arra, hogy a korábban és a most helytálló dolgozókat köszöntsék. Bicsi Györgyné, a szövetkezetpolitikai osztály vezetője ismertette a munkaverseny eredményét. Tizen kaptak pénzdíjazalmat. Elismerték többek között a Március 8., az Előre, a Bánki Donát és a Rózsa Ferenc szocialista bri-

gádok munkáját, valamint a bedolgozók közül az asóthalmi, kisteleki, algyői kollektívák helytállását. A mostani ünnep tiszteletére jubileumi munkaversenyt hirdettek. (Különbön 1951. augusztus 25-én nyolc tápai ember alakította a szövetkezetet.)

Az ünnepi beszámoló ünnepi részéről szóló részéhez fűzte mondanivalóját Berta István, a városi pártbizottság titkára. Mint mondotta, a munkát mindenképp el kell ismerni, azért jogos a megemlékezés, még a nehéz gazdasági körülmények között is. Kicsit ilyenkor mindenkit ünnepelünk, az alapítókra tisztelettel szólunk, a mostani dolgozók munkáját elismerjük. A Tápéi Háziipari Szövetkezet bizonyított: 30 év alatt eredményeivel elismertette a bedolgozó ipar létjogosultságát: tőkés piacra termel és ami ezzel egyenértékű: jó közösség kovácsolódott össze. Végezetül megköszönte a városi pártbizottság, a tanács és a szövetkezetek megyei szövetsége nevében az eddigi eredményeket, a jó munkát.

Az idén

Korábban indulnak a cukorgyárak

Gyorsult a répa érése

Az elmúlt évinél tíz-tizen-negy nappal korábban indulnak az idén a cukorgyárak. A répa érése az elmúlt időszakban meggyorsult, és ezért előbb kerülnek le a földekről a szállítmányok. Elsőnek, mint mindig, a mezőhegyesi üzemben látnak munkához, itt szeptember 4-én indítják üzem-szerűen a gépeket.

A karbantartás mindenütt befejeződött. A gyárak a szállítótársaságokkal, a vasúttal és a Volán Tröszttel megkötötték a megállapodásokat. A Cukoripari Szolgáltató Közös Vállalat segítette az üzemeket az alkatrészek beszerzésében, és az értékesítés teendőit is részben magára vállalta.

Az országban mintegy 540 gazdaságban természetesen répát, átlagos termőterületük az idén hozzávetőleg 200 hektár. Az elmúlt öt évben a betakarítógépek teljesítménye 50 százalékkal nőtt. A berendezések jó része azonban már nem éppen új, s miután az elmúlt két évben a kívántnál kevesebb új gépet állítottak munkába, a fejlesztést az idén az üzemek igyekeztek meggyorsítani.

Az elmúlt öt évben a jó ütemű műszaki fejlesztések nyomán mintegy harmadával nőtt az ipar napi feldolgozó kapacitása. Ennek eredményeként a cukorgyári szezon a korábbi 140-150 nappal 105-110 napra csökkent.